

Sonuç

Eşdeğer İlaç Kullanımı;

1) Eczacının Sağlık Profesyoneli Rolünü Güçlendirir

Eczacının eşdeğer ikame yetkisi, sadece eczacılık mesleği diplomasına sahip olanlara verilmiş olan, eczacının ilaç uzmanı olduğunu açık biçimde gösteren, aynı zamanda toplumun da bu konuda bilinçlenmesini sağlayarak, mesleki saygınlığı artırmaya hizmet edecek önemli bir unsurdur. Eczacı eşdeğer ikamesi yaparken, hekim ile karşı karşıya kalabilmekte ise de, bu direnç eşdeğer ikamesinin zorunlu olduğu pek çok ülkede yaşanan sürecin bir parçasıdır. Bu konuda ideal olan elbette hekim ve eczacının ortak olarak hareket etmesi, her ikisinin de sağlık hakkını geliştirmek için sağlık bütçesinin rasyonel kullanılmasını sağlamak konusunda katkıda bulunmasıdır. Ancak, eşdeğer ilaç vermek, temel olarak eczacının görevidir. Hastayı eşdeğer ilaç kullanmaya ikna etmek de, eczacılık mesleğinin bir parçasıdır. Eşdeğer ilaç listelerinin akılcı olduğu, eşdeğer bantlarının rasyonel biçimde uygulandığı bir ülkede, eczacının, sağlık sisteminin giriş kapısı ve son halkası olarak, eşdeğer ikamesi ile, hem hasta, hem hekim, hem de kamu nezdinde ilaç uzmanı fonksiyonu pekişecektir.

2) Eczane Ekonomisini Güçlendirir

Yapılan çalışmalarda, Türkiye'de en çok satılan 100 ürünün;

- Pazar payının % 34,82 olduğu,
- 57 tanesinin ticari iskontosunun "0" olduğu,
- 28 tanesinin vade süresinin 60 gün ve altında olduğu tespit edilmiştir.
- 18.306.755.777,00 TL'lik Türkiye ilaç pazarının, 6.373.729.013,00 TL'lik kısmını bu ilk 100 ürün oluşturmaktadır.

Sonuç

Bu ürünler önemli oranda referans, dolayısıyla da pahalı ilaçlardır. Referans ürünler, patent, veri koruma, veri imtiyazı gibi yöntemlerle fiyat avantajı sağlamaktadırlar.

Eczacının İlaç Fiyat Kararnamesi'ne göre belirlenen karlılıklarını hatırladığımızda;

Depocuya Satış Fiyatının	Depocu Kârı (%)	Eczacı Kârı (%)
10 TL'ye kadar olan kısmı için (10 TL dahil)	9	25
10-50 TL arasında kalan kısmı için (50 TL dahil)	8	25
50-100 TL arasında kalan kısmı için (100 TL dahil)	7	25
199-200 TL arasında kalan kısmı için (200 TL dahil)	4	16
200 TL üstünde kalan kısmı için	2	12

Bu bakımdan, eczacı 201 liralık bir ilacı satın aldığıında 28,82 lira eczacı karı elde ederken, 199 liralık bir ilacı aldığıında 33,11 lira kazanmaktadır. Bu bakımdan, genellikle eşdeğer ilaçların oluşturduğu daha ucuz olan ilacı hastaya vermek, zaten tüm dünyada regresif kar marjı uygulamasının temel amacıdır.

3) Kamuya Tasarruf Sağlar

Bugün ilaç giderlerini azaltmak isteyen ülkelerde, eşdeğer ürünlere olan destek, bir devlet politikası haline gelmektedir. Ekonomik açıdan güçlü ülkelerde dahi, referans ve eşdeğer ilaçlar arasında sağlıklı bir denge kurmak amacıyla eşdeğer ilaçlar desteklenerek, sağlık bütçelerinde önemli tasarruflar sağlanmaktadır.

Referans ilaçlar yerine eşdeğerlerinin tercih edilmesi, Avrupa'da, kamuya 20 Milyar Euro civarında, Türkiye'de ise son 5 yılda 3.8 Milyar TL tasarruf imkanı sağlamıştır.

Sağlık merkezleri olarak serbest eczaneler hastaların, bakıcıların ve vatandaşların korunma ve tedavi ihtiyaçlarıyla birlikte genel sağlık hizmeti vermek için tasarlanmış entegre organizasyonlar olarak görülmelidir. Serbest eczaneler hastanın ve hizmet verdikleri topluluğun ihtiyaçlarına göre şekillenen ve hayli yetkin profesyoneller tarafından yönetilen geniş bir bakım ve hizmet spektrumu sağlarlar. Böyle bir sonuç sadece kamusal bir sağlık probleminin üstünden gelmek için değil, aynı zamanda ilaç harcamalarında maliyet kontrolü açısından da önemlidir.

Tüm Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de eczacılar eşdeğer ilaç politikalarının oluşturulmasında kilit konumda bulunan sağlık uzmanlarıdır. **Politika ister eşdeğer reçeteleme olsun ister eşdeğer ikame olsun ana sorun hastaların ve hasta bakımından sorumlu olan bireylerin verilen ilaçlara uyunçlarının nasıl sürdürülebileceği sorunudur.** AB üye ülkelerindeki deneyimler her iki çerçevede de reçetelerin sağlanmasında görev alan eczacıların konuya yaklaşımının politikanın başarıya ulaşmasında oldukça önemli bir rol üstlendiğini göstermektedir. Bir mesleki uzman olarak eczacıların hastalara verecekleri danışmanlık yadsınamaz bir öneme sahiptir. İşte bu eczacının esas sorumluluğudur.

Uzun süreli tedavilerde hastaların tedaviye olan uyunçları ilaçlarının şekilleri, renkleri veya büyüklükleri ile belirgin bir şekilde ilişkili olmaktadır. Hastalar kendilerine verilen ilacın yanlış olduğu konusunda endişelenebilmekte, kullanım alışkanlıkları doğrultusunda yanlışlıklara düşebilmekte veya kullanmaya başladıkları bu “yeni” ilacın eski ilaçları ile aynı terapötik etkiyi göstermediği konusunda kesin kararlara varabilmektedirler. Eczacılar tecrübeleri çerçevesinde ilaçların görünüşlerinde bazen önemsenmeyecek derecedeki küçük değişikliklerin hasta açısından büyük tepkilere neden olduğunu hastaların endişelerini ve tedaviye olan güvenlerinin sarsılabileceğini bilmektedir. Her ne kadar eczacılar bu endişelerin giderilebilmesi için aktif olarak çaba harcamakta, inisiyatif kullanmakta iseler de, bu durum hastaların tedaviye olan güvenlerinin zayıflaması açısından ciddi riskler oluşturmaktadır.

Bu da hastaların tedaviye devam etmemesi, reçetede belirtilen tedavi rejimine uyum sağlamamak gibi durumları açığa çıkartması nedeni ile yeni tedavi masraflarının oluşmasına sebep olarak, referans ilaç masraflarının çok daha üstünde bir sağlık harcamasına neden olabilmektedir.

Eczacılar, kamunun sağlık hizmetlerinin sürdürülebilmesi adına ilaç harcamalarını kontrol etmek için çeşitli yollara ihtiyaç duyduklarının farkındadır. Mesleğimiz bu çabaya, **hasta ihtiyaçları ve kamu yararının her zaman ilk öncelik olarak alınması şartıyla** destek vermek isteği içindedir. Kamu yararının gözetilmesi ise ancak konunun tüm taraflarının temsil edildiği bir ortamda mümkün olabilir. Bunun için tıp ve eczacılık uzmanlarının ve meslek örgütlerinin, hasta haklarına ilişkin çalışmalar yürüten kuruluşların yer aldığı politika tartışma alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tarz bir çalışma, tüm pratik ve mesleki uygulamaların daha önceden tanımlandığı üzere en önemli paydaş olan hastaların çıkarları gözetilerek çeşitli perspektiflerden değerlendirilebilmesine imkan sağlayacaktır.

Avrupa çapında ve ulusal düzeyde yapılan araştırmalar toplum tarafından eczacıların en güvenilir sağlık çalışanlarından biri olarak değerlendirildiklerini göstermektedir. Bu güven eczacıların ilaçlara ve sağlık sorunlarına ilişkin olarak uzmanlıkları çerçevesinde vermiş oldukları doğru, objektif bilgi ve tavsiyelerle uzun yıllar sonunda kazanılmıştır. Bu da eczacıların eşdeğer politikalarının oluşturulmadan önceki tartışmalarda temsil edilmelerinin neden çok önemli olduğunu göstermektedir. Eğer eczacılar sistemin gerçekten hastaların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılayacak biçimde yapılandırıldığına inanırlarsa ve pratikte yaşanabilecek zorluklar belirlenir ve çözüm önerileri oluşturulabilirse, bu inanç, soruları ve şüpheleri olan hastalara ve hasta yakınlarına da yansiyacaktır.